

Paasei-partituur

Het is weer (bijna) Pasen. Tijdens Pasen vieren Christenen dat Jezus na zijn kruisiging is opgestaan. Naast deze betekenis achter Pasen, is Pasen steeds meer een kinderfeest geworden, waarbij kinderen paaseieren zoeken, paasknutsels maken en paaseitjes versieren. De leerlingen spelen een paasei-partituur en componeren zelf een eigen melodie.

Opdracht: Maak muziek met boomwhackers bij een paasei-partituur en componeer een eigen paasmelodie.

Doelen

- Met deze les kun je aansluiten bij **kerndoel 38**: de leerlingen leren over godsdienstige feesten die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen en **kerndoel 54**: leerlingen leren beelden, taal en muziek te gebruiken om er ervaringen en thema's mee uit te drukken en ermee te communiceren.
- De leerling weet wat toonhoogte is. De leerling weet op welke instrumenten verschil in toonhoogte gemaakt kan worden. De leerling kan verschil in toonhoogte in de muziek herkennen en toepassen.
- De leerling maakt kennis met het (uitgebreide) basisinstrumentarium, leert over de correcte speelwijze en leert de verschillen tussen ritmische instrumenten en instrumenten waar ook toonhoogte op gemaakt kan worden.
- De leerling creëert door steeds de creatie 'door te schuiven' naar de volgende die er weer verder mee aan de slag gaat.

Materiaal

Je hebt nodig voor instrumenten:

Een of meerdere instrumenten uit het basisinstrumentarium. Kijk voor de specifieke invulling bij de bijzonderheden in de lesbeschrijving

Je hebt nodig voor onderzoek:

De lege paasei-partituur, die je voor de helft invult en doorgeeft aan een ander groepje.

Bijzonderheden:

- Zet de videofragmenten klaar.
- Leg boomwhackers klaar, één per leerling. Gebruik hiervoor de tonen (kleuren): C (rood), D (oranje), E (geel), F (lichtgroen), G (donkergroen), A (donkerpaars)* en B (roze)*. Zorg dat de boomwhackers qua kleuren ongeveer gelijk verdeeld zijn, zodat de leerlingen in gelijke groepjes van 6 of 7 personen kunnen werken.

*Plaats een zwarte (bijgeleverde) dop van de boomwhackerset op de twee tonen A (donkerpaars) en B (roze), zodat deze lager klinken. Indien je deze doppen niet hebt, kun je het ook zonder dop uitvoeren.

- Print bijlage 1 – *Paasei-partituur* één keer per groepje van 6 à 7 leerlingen.
- Leg potloden/stiften in de kleuren van de boomwhackers klaar.

En verder

Bekijk de video *Waarom verven we paaseieren?* Via SchoolTV: <https://schooltv.nl/video/waarom-verven-we-paaseieren-de-geschiedenis-van-het-paasei/#q=pasen>

Verwerkingsvormen

- Deze les sluit aan bij het themafeest Pasen. Voer bijvoorbeeld naast deze les de lessen *Op grote schaal (Pasen)* of *Uit het ei* via Creëer en Leer Beeldend en de les *Feestdagen* via Creëer en Leer Drama uit.

De les in fases

Oriënteren

1. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen betekenis en bespreek het kort.
 - *Vier jij thuis Pasen? Zo ja, hoe?*
 - *Welke kleuren en smaken paaseieren ken je allemaal? Welke vind je het lekkerst?*
2. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen (bouwstenen) muziekaspect of herhaal mondeling met de leerlingen de doelen, inhoud en de aandachtspunten.
3. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen (bouwstenen) werkwijze of herhaal mondeling met de leerlingen de doelen, inhoud en de aandachtspunten.
4. Je kunt het thema Pasen introduceren door in te gaan op de betekenis van het feest. Tijdens Pasen vieren Christenen dat Jezus na zijn kruisiging is opgestaan. Vertel dat de paastijd een belangrijke inspiratie is geweest voor klassieke componisten door de eeuwen heen. Bekende muziekstukken rondom Pasen zijn bijvoorbeeld de Mattheüspassie van de componist Johann Sebastian Bach (1685 – 1750). Heeft iemand daar wel eens van gehoord? Misschien heeft iemand de moderne uitvoering van de Passie ook wel eens op tv gezien.

Onderzoeken en uitvoeren

1. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen (bouwstenen) onderzoek of herhaal mondeling met de leerlingen de doelen, inhoud en de aandachtspunten.
2. Voer samen met de leerlingen de volgende warming-ups uit:

Warming-up klassikaal. Deel boomwhackers van verschillende tonen (lengtes/kleuren) uit. Geef de leerlingen de opdracht om binnen één minuut, zonder te praten, in de juiste volgorde van laag naar hoog (toonhoogte) te gaan staan. De grootste boomwhackers staan dan als het goed is links, en de kleinste en meest hoge boomwhackers staan nu rechts. Test of de leerlingen het juist hebben gedaan door de leerlingen van links naar rechts, één voor één hun boomwhacker te laten klinken. Verdeel nu de klas in groepen, elke boomwhackerkleur / toon wordt één groep (rood – C bij rood, oranje – D bij oranje enzovoorts).

Laat elk groepje bij een ander groepje aansluiten. Als het goed is bestaat elk groepje dan uit meerdere leerlingen met in totaal twee verschillende boomwhackertonen, waarvan er één hoger is dan de andere. Laat de leerlingen nu uit elk groepje een dirigent aanwijzen, die voor de groep gaat staan. De dirigent houdt zijn armen hoog of laag. Als zijn of haar armen hoog zijn, spelen de leerlingen met de hogere boomwhacker één keer. Als zijn of haar armen laag zijn, spelen de leerlingen met de lagere boomwhacker één keer. Maak er nu een spelletje van, hoe goed kunnen de leerlingen reageren op een nieuw gebaar? Wissel eventueel door van dirigent.

Warming-up klassikaal. Speel videofragment 1 – *Paasei-partituur (meespeelvideo boomwhackers)* af. Laat de leerlingen eerst kijken en luisteren naar het fragment. Herkennen ze de melodie van het liedje? Het is het liedje 'Boer wat zeg je van mijn kippen'. Dit is een kinderliedje dat al vele jaren oud is. Door al een keer te kijken en te luisteren naar de video vormen ze zich een beeld van de melodie van het lied en hoe dat met de boomwhackers gaat klinken. Deel nu boomwhackers uit, één voor elke leerling. Zorg dat elke toon/kleur (evenredig) in de klas vertegenwoordigd is. Laat de leerlingen de paasei-partituur met het filmpje meespelen, door de juiste boomwhacker op het juiste moment aan te slaan. Je kunt de video bij 0:46 op stop zetten, de rest van het filmpje komt bij de kernopdracht aan bod. Laat de leerlingen dit twee keer doen.
3. Voer de volgende opdracht uit:

- Maak groepjes van zes of zeven leerlingen. Zorg dat alle boomwhackerkleuren/tonen in het groepje aanwezig zijn. Wanneer je een groep van zes leerlingen hebt, is er één leerling die twee boomwhackers bespeelt. Het is handig om ze dan de F (lichtgroen) en de A (donkerpaars) te laten bespelen, omdat die niet snel na elkaar komen, en daardoor makkelijk te combineren zijn.
- Deel bijlage 1 – *Paasei-partituur* uit, voor elk groepje één. Laat ze de bestaande partituur oefenen. Let op: de meespeelpartituur bestaat uit twee regels onder elkaar. De partituur lees je van links naar rechts (eerste regel) en vervolgens de tweede regel ook van links naar rechts (net als in de video van de warming-up).
- Geef ze vijf minuten de tijd om de partituur te oefenen.
- Zij hebben ook een nog lege paasei-partituur gekregen. Daarmee gaan zij een eigen melodie componeren, door te bedenken welke boomwhackers wanneer moeten klinken.
- Zij beginnen met de bovenste regel van de lege partituur. Die vier paaseieren kleuren zij in met de betreffende boomwhackerkleur waarvan zij willen dat die te horen is. Geef ze hiervoor 2 minuten de tijd.
- Laat de leerlingen nu hun half-ingevulde paasei-partituur uitwisselen met een ander groepje. Ze hebben nu de partituur van een ander groepje voor hun neus. Bij deze partituur bedenken zij, volgens het principe van 'bedenk en geef door', voor de onderste regel welke boomwhackers er wanneer moeten klinken, door ook deze regel weer in te kleuren. Bij deze regel is de richtlijn dat elke paasei een andere kleur moet hebben. Geef ze hiervoor weer 2 minuten de tijd.
- Tot slot geven ze hun paasei-partituur weer terug aan het groepje waar zij hun partituur mee hadden uitgewisseld. Ze hebben nu een ingevulde partituur voor zich, met een gecomponeerde melodie waarvan ze de eerste regel zelf hebben bedacht, en de tweede regel door een ander groepje is bedacht. Laat ze deze gecomponeerde melodie oefenen. Als dit goed gaat, kunnen zij de gehele partituur oefenen (met de melodie van 'Boer wat zeg je van mijn kippen' er voor)
- Zij krijgen hiervoor 5 minuten de tijd.
- Speel hierna videofragment 1 – *Paasei-partituur (meespeelvideo boomwhackers)* af. Rond 0:53 spelen de groepjes hun zelfbedachte melodie van hun eigen paasei-partituur.
- Je kunt er voor kiezen de leerlingen de verschillende melodieën te laten presenteren, door ze hun melodieën eerst los één voor één te laten horen.
- Je kunt de klas optioneel nog een extra uitdaging geven, door het papier met hun ingevulde paasei-partituur uit te wisselen met een ander groepje. Ze krijgen dan een partituur voor zich die ze niet hebben kunnen oefenen. Zet het videofragment aan. Lukt het om de partituur zonder oefenen, meteen uit te voeren?

Evalueren

Bespreek na de uitvoering het werk na met behulp van de volgende vragen:

- ◆ Lukte het om de Paasei-partituur mee te spelen?
Paste de melodie die je hebt bedacht bij Pasen? Waarom?
- ◆ Was de muziek hoog of laag? Waarom?
Welke toonhoogte past goed bij de opdracht? Waarom?
- ◆ Welke instrumenten heb je gehoord?
Werden de instrumenten op de juiste manier bespeeld?
Welk instrument vond jij mooi klinken? En welke juist niet?
- ◆ Hielp het om je krachten te bundelen met anderen bij het creëren? Waarom?
Is de creatie geworden zoals je verwacht had toen jij er als eerste mee begon? Waarom?

Spelen met lesfasen en lesdoelen

- De lesbeschrijving is een richtlijn, geen keurslijf. Voel je vrij de volgorde van de bouwstenen naar eigen inzicht aan te passen.
- Is het doel van een bouwsteen al bekend, dan is een korte mondelinge herhaling voldoende.

			
			